

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ОРГАНІЧНОГО РИНКУ В УМОВАХ ГЕОЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН

Органічне виробництво є рушійною силою між традиційним сільським господарством та економікою, що дозволяє не лише задовольняти потреби споживчів у якісній екологічно чистій продукції, а й сприяти соціальній відповідальності підприємств.

На сьогоднішній день аналізом органічного ринку займаються не лише зарубіжні науковці та економісти, а й вітчизняні науковці. Серед найбільш відомих є праці С.С. Антонця, В. М. Писаренко, С. В. Мамалига, О. І. Шкуратов, В. А. Чудовська та багатьох інших. Проте враховуючи постійне зростання світового сільськогосподарського ринку пропонуємо окремо розглянути тенденції розвитку органічного ринку в умовах геоелектронічних змін.

Негативний вплив традиційних методів ведення сільського господарства значно перевищив його позитивні результати. Забруднення води в океанах є одним із наслідків традиційного сільського господарства на додаток до стійких лих, зниження родючості ґрунту, нестримних захворювань людини і мертвих зон. Органічне ж виробництво передбачає регулятивну підтримку землеробства біологічним методом, а крім того дозволить урегулювати торгівлю, що матиме позитивний вплив на сільськогосподарський ринок у довгостроковій перспективі. Інтенсифікація традиційної системи землеробства породила потребу у використанні методів органічного землеробства для підтримки здорового ґрунту в довгостроковій перспективі [1]. Тим не менш, прогнозується, що висока вартість виробництва та експлуатації, а також менший термін придатності будуть стримувати зростання ринку протягом прогнозованих років. Крім того, преміальні ціни на продукти, що обмежують широке визнання споживачів, і обмежені можливості вибору з асортименту продукції також перешкоджають розширенню ринку. Високі витрати на упаковку, логістику та дистрибуцію для продовження терміну придатності стримують зростання ринку органічних продуктів харчування.

Проте станом на кінець 2021 року обсяг світового ринку органічних продуктів оцінювався у 188,35 мільярдів дол. США за матеріалами «Organic Food And Beverages Market Report», та очікується, що з 2022 до 2030 року він зростатиме на 13,0% у середньому за рік [1]. Одним із основних факторів, що спонукають до розширення ринку, є зростання обізнаності про користь для здоров'я, пов'язана зі споживанням органічних продуктів. Очікується, що продажі органічних продуктів харчування зростуть у результаті зміни купівельної поведінки споживачів. Крім того, зростання популярності продуктів без ГМО серед споживачів сприяє зростанню ринку. У 2021 році темпи зростання продажів органічної продукції стали найвищими серед усіх категорій населення [1]. Враховуючи ситуацію, що під час пандемії COVID-19 такі заклади харчування як ресторани були закриті, а домашня кухня стала більш практичною, змінилися і споживчі пріоритети щодо купівлі та споживання продуктів харчування.

За даними Міністерства сільського господарства США (USDA), у 2021 році споживачі придбали на 22% більше органічних продуктів ніж за попередній рік [1]. Крім того таке стрімке зростання спричинене і тим, що споживачі бажають покращити загальний стан здоров'я, тому вони все більше звертають уваги на вміст у продуктах харчування шкідливих синтетичних інгредієнтів. Деякі ризики для здоров'я пов'язані з використанням звичайних харчових продуктів через наявність у тварин і рослин синтетичних хімікатів, таких як пестициди та антибіотики, тому зростаючий попит на екологічно чисту продукцію призвів до збільшення виробництва органічної продукції в цілому. Участь уряду в допомозі споживачам зрозуміти різницю між невірними маркованими продуктами та оригінальними логотипами

продукції також сприяла загальному розвитку ринку. Крім того, уряди по всьому світу також видали певні вказівки щодо заборони використання хімікатів, пестицидів, гормонів росту та інших синтетичних хімікатів [2].

На сьогоднішній день уряд Індії збільшив кількість заохочень до органічного землеробства, надаючи новітні культиватори для обробки земель в рамках Національної місії садівництва (NHM). За статичними даними фрукти та овочі стали провідним сегментом органічного ринку, на них припадало 40% доходу від органічних продуктів харчування в 2021 році [1]. Тенденція органічних овочів була започаткована в розвинених регіонах, включаючи Північну Америку та Європу, і поширилася на країни з економікою, що розвивається, наприклад Індію, Китай [2].

Північна Америка та Європа є найбільшими споживачами органічних продуктів. Незважаючи на це, прогнозується, що до 2030 року споживання органічного м'яса, риби та птиці зареєструє найвищий CAGR у 14,9%. Крім того, очікується, що зростання занепокоєння щодо штучних консервантів і добавок посилить зростання попиту на продукцію в найближчі роки. Ринок органічних напоїв сегментований на немолочні напої, каву та чай, пиво та вино та інші, включаючи соки та безалкогольні напої. Продажі кави та чаю, ймовірно, спостерігатимуть найвищий CAGR у 16,2% протягом прогнозованого періоду через високе споживання споживачами ароматизованого чаю та кави. Ринок органічних напоїв зростатиме в геометричній прогресії, оскільки споживачі віддадуть перевагу натуральним напоєм, а не газованим, завдяки широкому спектру переваг для здоров'я. Немолочні напої, такі як соєві, рисові та вівсяні, лідували в сегменті напоїв у 2021 році. Поширення веганської культури та низький вміст жиру в ній, ймовірно, сприятиме зростанню сегменту [1].

Що ж стосується України, то за підсумками 2021 року було експортовано 261 тисячу тонн органічної продукції на суму 222 млн. дол. США. [3].

Найбільші постачання на зовнішні ринки була наступна органічна продукція: кукурудза (80 тисяч тонн на суму 22 млн. дол. США), соя (65 тисяч тонн на суму 59 млн. дол. США), пшениця (29 тисяч тонн на суму 14,3 млн. дол. США) [3].

До топ-10 експортованих органічних продуктів також увійшли: макуха соняшникова, ріпак, олія соняшникова, чорниця заморожена, соняшник, пшоно, бузина заморожена. А найбільшим покупцем української органічної продукції 2021 року стали країни ЄС, імпортувавши 189,2 тисяч тонн продукції на 160 млн. дол. США. [3].

Таким чином ми можемо спостерігати, що органічний ринок стрімко розвивається не лише у світі, а й в Україні. І це відповідно у майбутньому дасть вплив на зміцнення економіки та покращення екологічного стану на міжнародному рівні.

Література:

1. *Organic Food And Beverages Market Size 2022 – 2030. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/organic-foods-beverages-market> .*
2. *Global Organic Market: Unprecedented Growth in 2020. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.ifoam.bio/news/global-organic-market-unprecedented-growth-2020> .*
3. *Органічне виробництво в Україні. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://minagro.gov.ua/napryamki/organichne-virobnictvo/organichne-virobnictvo-v-ukrayini> .*